

2017

lało w teatrze

Korekta:

Iga Kruk-Żurawska

Projekt layoutu i skład:

Karolina Witowska

Opisy projektów powstały na podstawie informacji przekazanych przez realizatorów warsztatów.

Program Lato w teatrze jest realizowany przez Dział Pedagogiki Teatru Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego, a finansowany z budżetu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Wstęp

W roku 2017 program Lato w teatrze odbył się po raz dziesiąty. Przez dekadę program ewoluował: zrodził się z chęci zagospodarowania wolnych latem przestrzeni teatrów instytucjonalnych w większych miastach, a obecnie jest dużym programem, którego najważniejszą część stanowi konkurs grantowy, otwarty dla organizacji pozarządowych i samorządowych instytucji kultury. Podczas jubileuszowej edycji w całej Polsce zrealizowano czterdzieści jeden dwutygodniowych warsztatów dla dzieci i młodzieży zakończonych prezentacją efektów pracy. Jako organizatorów cieszy nas, że dzięki temu programowi młodzi ludzie dostają szansę na teatralne zabranie głosu w ważnych dla nich sprawach, na zaistnienie w przestrzeni publicznej swoich miast, miasteczek i wsi.

Od 2011 roku nieodłączną częścią programu Lato w teatrze jest objazd projektu artystyczno-edukacyjnego w namiocie cyrkowym – w 2017 roku po raz piąty w trasę po Polsce wyruszył spektakl *Pippi Pończoszanka* wyprodukowany we współpracy z Teatrem Pinokio w Łodzi.

Jak co roku osoby związane z programem mogły wziąć udział w Szkole Pedagogów Teatru – cyklu szkoleń dla animatorów, edukatorów i artystów. Kontynuowaliśmy również spotkania ewaluacyjne – jesienią beneficjenci programu przyglądali się, co w ich projektach okazało się sukcesem, a co było porażką.

Aby dziesiąta edycja była wyjątkowa, rozbudowaliśmy program o szereg inicjatyw. Najważniejszą stanowiły dwutygodniowe warsztaty w namiocie cyrkowym dla studentów szkół artystycznych w Górznie. Pokaz efektów ich pracy otworzył spotkanie z okazji jubileuszu – Święto Lata w teatrze, na które przyjechały osoby związane z programem od momentu jego powstania: współtwórcy, beneficjenci, uczestnicy warsztatów. Wizyta tych osób była dla nas, koordynatorek programu, ogromnym i radosnym przeżyciem, a rozmowy, które przy tej okazji odbyłyśmy, utwierdziły nas w przekonaniu, że program Lato w teatrze jest ważny dla wielu osób w całym kraju.

Dziesiąta edycja była dla nas również okazją do zainicjowania wizyt studyjnych. W październiku i listopadzie, po realizacji projektów, pięć ośrodków zaprosiło do siebie osoby, które w przyszłości chciałyby się ubiegać o dofinansowanie w ramach programu. Cieszymy się, że nasi beneficjenci widzą korzyść w dzieleniu się swoim doświadczeniem w naszym programie i pragniemy również w przyszłości stwarzać okazje do podobnych spotkań.

Szczegółowy opis wszystkich inicjatyw podjętych w ramach jubileuszowej edycji programu Lato w teatrze znajdzie Państwo w poniższej broszurze. Tradycyjnie, наша publikacja zawiera również opisy wszystkich projektów zrealizowanych w ramach programu.

Zapraszamy do lektury!

Joanna Krukowska, Justyna Czarnota

**Inicjatywy z okazji
10. edycji programu
Lato w teatrze**

2017

Warsztaty **dla studentów** **i Święto Lata w teatrze**

Dzięki współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Górznie namiot cyrkowy stanął na dwa tygodnie w Górznie (województwo kujawsko-pomorskie) i stał się przestrzenią twórczej pracy dla piętnastoosobowej grupy studentów kierunków artystycznych. Maria Bačova, Bartłomiej Błoch, Sara Bocheńska, Magda Czarny, Katarzyna Irmina Hrynaskiewicz, Agata Jędrzejczak, Joanna Kowalska, Wojciech Kozak, Joanna Kremer, Sandra Kula, Klaudia Mądro, Katarzyna Stępiak, Zofia Straczycka, Michał Wolny i Ola Wróbel pod opieką prowadzących (Pawła Chomczyka, Justyny Czarnoty, Roberta Jarosza i Adama Światały) przygotowali spektakl. Jednorazowy pokaz finałowy, nieobciążony koniecznością powielania, stał się okazją po refleksji nad ulotnością życia oraz egzystencją artystów. Każdy z uczestników miał szansę podzielić się z widzami swoim talentem oraz artystycznie przetworzonymi przemyśleniami, które pojawiły się podczas dwóch tygodni wspólnej pracy. Pokaz został zaprezentowany podczas Święta Lata w teatrze 22 lipca w Górznie, wzięło w nim udział blisko dwustu widzów. Na Święto zostali zaproszeni beneficjenci programu z całej Polski oraz mieszkańcy Górzna.

Wspólny piknik i ognisko stały się okazją do wspomnień i podzielenia się refleksjami dotyczącymi programu Lato w teatrze.

Spotkania z Komisją Ekspertów

W roku 2017 po raz pierwszy osoby, które nie otrzymały dofinansowania w konkursie grantowym programu Lato w teatrze, mogły spotkać się z członkami Komisji Ekspertów (Justyna Czarnota, Tomasz Daszczuk, Konrad Dworakowski, Wiesława Klata, Magdalena Parnasow-Kujawa, Lech Śliwnik), by porozmawiać o swoich projektach i uzyskać informację zwrotną. Celem tej inicjatywy jest rozwój osób aplikujących o granty w programie.

Wizyty studyjne

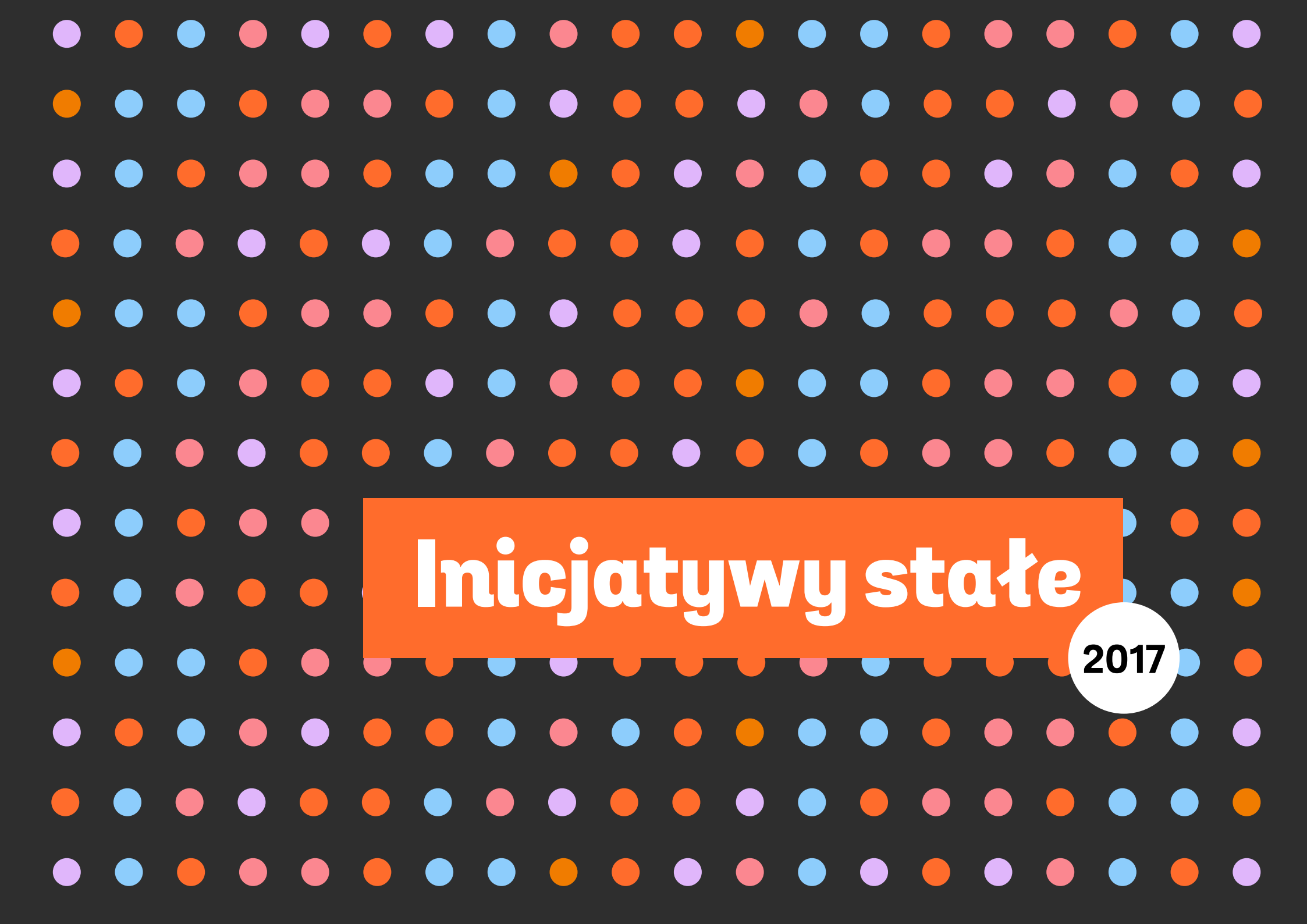
W roku 2017 po raz pierwszy beneficjenci mogli się podzielić swoim doświadczeniem udziału w programie Lato w teatrze w formule wizyt studyjnych. W tym celu Gminny Ośrodek Kultury w Górznie, Grupa Inicjatywna Baranówko, Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu, Teatr Lalki i Aktora „Kubuś” w Kielcach oraz Teatr Zagłębia w Sosnowcu zaprosiły do siebie osoby zainteresowane składaniem wniosków w kolejnych edycjach programu. Każdy realizator zaproponował autorski program wizyty. Uczestnicy mogli wziąć udział na przykład w dyskusji o dobrych i złych praktykach, w warsztatach na temat pisania wniosków, rozmowie o nawiązywaniu partnerstw, tworzeniu pomysłów na działania edukacyjne, w pokazach spektakli przygotowanych przez dzieci i młodzież. Celem tej inicjatywy jest rozwój osób aplikujących o granty w programie oraz budowanie sieci osób zainteresowanych edukacją z wykorzystaniem teatru.

Fanpage

Na początku 2017 roku utworzyliśmy stronę programu na Facebooku (facebook.com/programLatowteatrze), aby być w stałym kontakcie z beneficjentami i sympatykami Lata w teatrze. Informowaliśmy o naborze, ogłoszeniu wyników, propozycjach warsztatowych, ale przede wszystkim na bieżąco pokazywaliśmy przebieg poszczególnych warsztatów latoteatralnych w różnych zakątkach Polski i wspominaliśmy poprzednie edycje. Na fanpage'u miały swoją premierę filmy nagrane z okazji dziesiątej edycji programu: wypowiedzi koordynatorek (Magdy Szpak, Marii Babickiej, Justyny Czarnoty, Joanny Krukowskiej), członków komisji oceniającej wnioski (Wiesławy Klaty), reżyserów spektakli w namiocie cyrkowym (Roberta Jarosza, Konrada Dworakowskiego), animatorów prowadzących warsztaty (Aleksandry Krzaklewskiej-Sołtyk, Moniki Wyrzykowskiej, Adama Gąseckiego, Tomasza Hanaja) i uczestnika jednej z pierwszych edycji (Michała Kmiecika). Profil działa nadal – zapraszamy do przyłączenia się do naszego grona!

Inicjatywy stałe

2017

Szkoła Pedagogów Teatru

Podobnie jak w ubiegłych latach, w ciągu roku odbył się cykl szkoleń pod szyldem Szkoły Pedagogów Teatru. Przede wszystkim zorganizowaliśmy obowiązkowe spotkanie dla beneficjentów, podczas którego zastanawialiśmy się, czym jest proces grupowy i jak pracować w zespole, by we wspólnym działaniu uwzględniać potrzeby i opinie każdego członka grupy.

W związku z jubileuszem programu przygotowaliśmy również inne warsztaty skierowane do osób, które w ciągu ostatnich dziesięciu lat realizowały projekty w ramach Lata w teatrze. W ten sposób próbowaliśmy odpowiedzieć na potrzebę rozwoju osób zajmujących się koordynacją różnych działań czy organizowaniem projektów oraz osób prowadzących warsztaty teatralne w Polsce.

Poniżej przedstawiamy krótkie opisy warsztatów.

Jak skutecznie ewaluować projekty?

Celem dwudniowego warsztatu było zwiększenie wiedzy na temat procesu ewaluacji projektów, przekazanie metod i narzędzi badawczych oraz wskazanie praktycznych porad dotyczących uczenia się poprzez doświadczenie.

Uczestnicy wspólnie zastanawiali się, jak można maksymalnie skorzystać z narzędzia, jakim jest ewaluacja, by coraz lepiej

odpowiadać na potrzeby beneficjentów oraz skuteczniej zarządzać zespołem projektowym. Warsztat prowadziła Eliza Gryszko – socjolog o specjalizacji antropologia współczesności i specjalista ds. organizacji pozarządowych, z zamiłowania badaczka i ewaluatorka. Od kilku lat współpracuje z organizacjami pozarządowymi i instytucjami kultury, między innymi z Narodowym Centrum Kultury, Fundacją Obserwatorium, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Mazowieckim Instytutem Kultury, Fundacją Culture Shock, Instytutem Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego, Stowarzyszeniem Lambda.

Praca ze społecznością lokalną

Warsztat prowadzony przez Marię Parczewską dotyczył projektowania i przeprowadzania działań w oparciu o potrzeby społeczności lokalnej. Uczestnicy poznali różnorodne projekty, których istotą było zapraszanie i włączanie do działania osób biernych lub w ogóle nieuczestniczących w kulturze. Podjęto refleksję na temat korzyści płynących z takich inicjatyw dla pojedynczych osób, grup oraz całego środowiska. Uczestnicy mieli okazję przyjrzeć się metodyce działań, ze szczególnym uwzględnieniem celu, a także środków, tworzyw, przestrzeni. Maria Parczewska to psycholożka, projektantka, od 1990 roku kuratorka CSW i współautorka programu Laboratorium Edukacji Twórczej. Jako animatorka kultury współpracowała z wieloma europejskimi instytucjami kultury. Ma na swoim koncie kilkadziesiąt projektów artystyczno-edukacyjnych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym oraz partycypacyjnych w przestrzeni społecznej z udziałem artystów sztuk wizualnych.

Wstępne uwagi:
1) Skonkretyzujcie (dyskusyjnie, planowo) jak przebiegać zajęcia
dyskusyjnie i wstępnie
2) Wstępnie – wstępnie
dyskusyjnie i wstępnie
wstępnie dyskusyjnie

Wstępne uwagi:
1) Skonkretyzujcie (dyskusyjnie, planowo) jak przebiegać zajęcia
dyskusyjnie i wstępnie
2) Wstępnie – wstępnie
dyskusyjnie i wstępnie
wstępnie dyskusyjnie

Poza dydaktykę akademicką (od przeszło dwudziestu pięciu lat w Instytucie Kultury Polskiej Uniwersytetu Warszawskiego i od sześciu lat w Akademii Teatralnej w Warszawie) zajmuje się kształceniem kadr kultury. Jest autorką publikacji i artykułów. Wchodziła w skład wielu komisji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego ds. kultury. Kilkakrotnie odznaczona polskimi i międzynarodowymi nagrodami.

Współtworzenie spektaklu

Prowadząca warsztaty Agnieszka Błońska stoi na stanowisku, że poprzez współtworzenie i wymianę może powstać spektakl dotykający najgłębszych spraw i problemów osobistych oraz społecznych. Wspólne podejmowanie ryzyka, zaufanie sobie i innym pozwalają na stworzenie przestrzeni wyjątkowej, rzeczywistej wymiany. Podczas warsztatów uczestnicy zastanawiali się, jak pracować nad spektaklem bez scenariusza, jak podejmować tematy, które są bliskie twórcom, oraz w jaki sposób przetwarzać osobiste historie na materiał przedstawienia wchodzący w dialog z widzem.

Agnieszka Błońska jest reżyserką teatralną. Od piętnastu lat pracuje w Polsce i Wielkiej Brytanii. Współpracowała z takimi grupami teatralnymi i teatrami jak Wildworks Theatre, Teatr Powszechny, Instytut Teatralny, Desperate Men, DotComedy, Mercurial Wrestler, Soho Theatre, National Theatre Studio w Londynie, Circomedia, Hall For Cornwall oraz Theatre Bristol.

W swojej pracy zajmuje się tematami tożsamości oraz zmiany społecznej w kontekście narracji osobistej i społecznej; używa metod *devising* (tworzenia materiału spektaklu wspólnie z występującymi podczas prób) oraz improwizacji, często eksploduje dekonstrukcję i nielinearne podejście do przedstawienia.

Projektowanie warsztatów do spektaklu

Warsztaty przeznaczone dla pracowników instytucji kultury – osób odpowiedzialnych za edukację. Zajęcia służyły rozwojowi kompetencji z zakresu budowania warsztatów do spektaklu dla różnych grup odbiorców oraz refleksji na temat działań edukacyjnych prowadzonych współcześnie. Warsztaty poprowadziły pracowniczki Działu Pedagogiki Teatru Justyna Czarnota i Magdalena Szpak.

Ewaluacja

Ewaluacja działań podejmowanych przez uczestników programu ma wieloletnią tradycję. Podczas tej edycji programu zorganizowaliśmy cztery spotkania ewaluacyjne w różnych miastach w Polsce. Zależało nam na tym, by poznać ze sobą jak najwięcej osób zaangażowanych w realizację projektów i umożliwić między nimi wymianę doświadczeń i refleksji. W październiku odbyły się moderowane spotkania w Krakowie, Toruniu, Warszawie i Wrocławiu. Wzięło w nich udział blisko osiemdziesięciu uczestników, którzy rozmawiali o współpracy w gronie prowadzących, miejscu zabawy w pracy teatralnej oraz zastanawiali się, jak skutecznie angażować uczestników do swoich działań.

„Pippi Pończoszanka”

Po raz kolejny zrealizowaliśmy projekt artystyczno-edukacyjny w namiocie cyrkowym. Projekt objazdu spektaklu objazdu spektaklu *Pippi Pończoszanka* realizowany wraz z Teatrem Pinokio w Łodzi rozpoczął się od skierowania zaproszeń do ośrodków kultury, które współpracowały dotychczas z Instytutem Teatralnym w ramach innych inicjatyw.

Zdecydowaliśmy się nawiązać kontakt z przedstawicielami województw, w których nie gościł jeszcze namiot cyrkowy (podlaskie, lubuskie i opolskie). Wybraliśmy cztery instytucje, które pełniły rolę lokalnych liderów i zarekomendowały miejsca w swojej okolicy, które również potrzebowały tego rodzaju wydarzenia. Powstała trasa objazdu w postaci czterech sieci (po trzy ośrodki w każdej), złożona w sumie z dwunastu polskich miasteczek i wsi. Do współtwórców projektu dołączyli:

Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej,
Miejsko-Gminne Centrum Kultury i Sportu w Choroszczy,
Gminny Ośrodek Kultury w Goniądzu,
Ośrodek Kultury w Sejnach,
Gminny Ośrodek Kultury w Krzywem,
Gminny Ośrodek Kultury w Nowince,
Zbąszynecki Ośrodek Kultury,
Gminny Ośrodek Kultury w Kłodawie z siedzibą
w Wojcieszycach oraz Stowarzyszenie Rozwoju Wsi NOVA,
Świebodziński Dom Kultury,
Biblioteka i Centrum Kultury w Kolonowskiem,
Kino „Bajka” w Kluczborku,
Ośrodek Kultury w Byczynie.

Na udział w projekcie złożyły się:

- spotkanie otwierające dla przedstawicieli wszystkich zaproszonych do współpracy instytucji w Teatrze Pinokio w Łodzi (marzec),
- warsztaty pedagogiczno-teatralne dla lokalnych instruktorów i nauczycieli w partnerskich miejscowościach (kwiecień i maj),
- przyjazdy namiotu cyrkowego do partnerskich miejscowości – warsztaty teatralne dla dzieci i młodzieży, parada ulicami miasta, plenerowy koncert zespołu Bura Kura w ogólnodostępnym miejscu oraz prezentacje spektaklu w namiocie (wakacje),
- ewaluacja projektu w Warszawie (październik).

Dodatkowo, spektakl *Pippi Pończoszanka* został zagrany w Łodzi, na otwarcie kolejnego sezonu wakacyjnego i w Górznie, gdzie gościliśmy przy okazji warsztatów dla studentów kierunków artystycznych.

PIPPI POŃCZOSZANKA w liczbach

- 3160 kilometrów
- 14 miejscowości
- 13 ośrodków
- 4 regionalne sieci
- 70 edukatorów biorących udział w warsztatach przedwakacyjnych
- 4 województwa
- 14 pokazów
- 46 warsztatów
- 16 artystów
- 4200 widzów

The background of the entire slide is a dark gray field covered with a grid of small, solid-colored circles. The colors of the circles include light blue, orange, pink, and purple, arranged in a seemingly random but repeating pattern across the entire surface.

Opisy projektów

2017

LATO W TEATRZE w liczbach

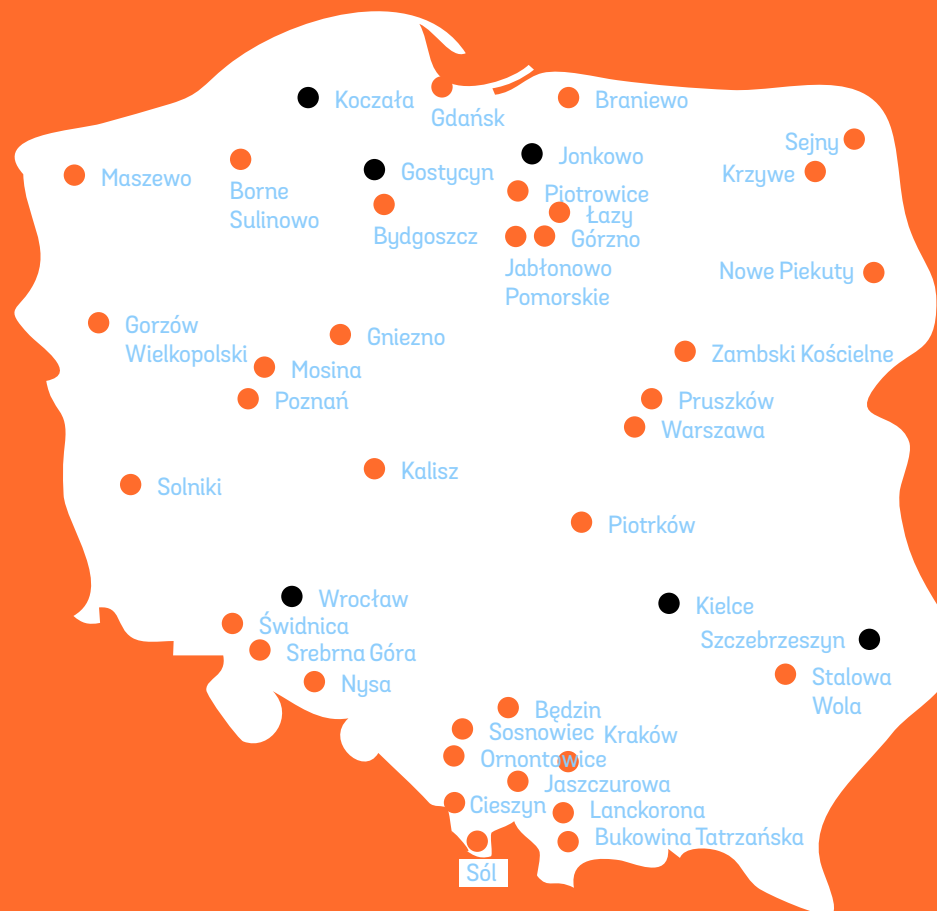
- 166** zgłoszonych projektów
- 41** zrealizowanych projektów
- 41** miejscowości
- 15** województw
- 1211** uczestników
- 82** pokazy
- 10 000** widzów
- 281** prowadzących warsztaty

Lato w Teatrze

Lato w Teatrze +

LATO 9,99

Realizator: Braniewskie Centrum Kultury im. T. Kopacza

Miejsce: Braniewo

Koordynator: Marta Spychała

Prowadzący warsztaty:

Stefan Kornacki, Aleksandra Bednarz, Monika Grabarek,
Łukasz Mikołaj Matulewski, Andrzej Poprostu,
Edyta Strumińska-Machul, Kamila Siejko, Andrzej Zieliński

Uczestnicy projektu sprawdzali, co pochłania naszą uwagę, gdy chodzimy ulicami, czytamy gazetę, oglądamy film, słuchamy radia czy surfujemy w sieci – reklamy! Dzieci starały się rozwikłać tajemnicę kampanii reklamowych, fenomenu robienia zakupów czy technik, które wpływają na nasze wieczne materialne niezaspokojenie. Inspiracją był dla nich film *Czeski Sen*. Stworzono mural i powołano do życia Agencję Reklamową zajmującą się kreowaniem i sprzedawaniem marzeń.

ORANŻADA W SŁOŃCU

Realizator: Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice
z/s w Piotrowicach

Miejsce: Piotrowice

Koordynator: Tomasz Hanaj

Prowadzący warsztaty:

Arkadiusz Ziętek, Tomasz Pizoń, Przemysław Hanaj

Projekt został zbudowany wokół historii miejscowego Państwowego Ośrodka Maszynowego, który kiedyś zatrudniał większość mieszkańców Piotrowic. Z ich relacji wynika, że – poza pracą – POM oferował zaplecze kulturalno-rozrywkowe, kompleks boisk, a także baseny.

Dzieci i młodzież, bazując na opowieściach mieszkańców, stworzyły mural i finałowy spektakl połączony z muzyką na żywo, który odbył się w industrialnej przestrzeni starego POM-u.

Odjaaazd!

Realizator:

Centrum Kultury i Sportu w Jabłonowie Pomorskim

Miejsce: Jabłonowo Pomorskie

Koordynator: Justyna Prajs

Prowadzący warsztaty:

Adam Gąsecki, Monika Wyrzykowska,
Marcin Idźkowski, Katarzyna Żytomirska, Piotr Pardela

Historia Jabłonowa jest nierozzerwalnie związana z kolejnictwem, dlatego właśnie kolej stała się tematem projektu **Odjaaazd!**. Kiedy wyruszamy w podróż, w poczekalni dworcowej i przedziale kolejowym mają miejsce wyjątkowe zdarzenia oraz spotkania z osobami, których prawdopodobnie już więcej nie zobaczymy. Podczas warsztatów, wykorzystując różnorodne metody pracy (dramę oraz działania plastyczne, filmowe i muzyczne), starano się dotknąć istotnych tematów związanych ze znajomością i odbieraniem siebie, kontaktem z drugim człowiekiem, wyruszaniem w nieznaną – zgodnie z planem i bez planu.

LABORATORIUM KOŁA

Realizator: Fundacja „Da Radę”

Miejsce: Nyski Dom Kultury im. Wandy Pawlik w Nysie

Koordynator: Agnieszka Juszczyk

Prowadzący warsztaty: Małgorzata Kulczycka, Agata Szmytka, Agnieszka Juszczyk, Sebastian Juszczyk, Jacek Szymkiewicz vel Budyń

W laboratorium stworzonym na deskach teatru młodzi ludzie przyglądali się światu przez pryzmat emocji. Inspiracją do działań były książki: *Grzeczna Gro Dahle* i *Sveina Nyhusa* oraz *Czarna książka kolorów* Meneny Cottin i Rosany Faria. Za pomocą ćwiczeń teatralnych, dramy i improwizacji młodzież szukała odpowiedzi na trudne, nurtujące ją pytania.

KAŻDA PODRÓŻ TO NOWY DOM

Realizator:

Fundacja dla Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego

Miejsce: Bydgoszcz – dzielnica Stary Fordon

Koordynator: Małgorzata Winter

Prowadzący warsztaty:

Dorota Podlaska, Yach (Jan) Paszkiewicz,
Aleksandra Wójcik, Mikołaj Winter, Paweł Gilewski,
Maja Erdmann, Małgorzata Winter,
Justyna i Weronika Żywieckie, Ola Koziół, Sauvas Lewy,
Hanna Kasica, Małgorzata Magnuszewska

Punktem wyjścia do pracy była interaktywna instalacja artystyczna Doroty Podlaskiej pod tytułem *Każda podróż to nowy dom*. Inspirując się postaciami i obiektami pochodzącymi z wystawy, uczestnicy warsztatów tworzyli autorские animacje i minispektakle. Wspólne działanie pokazało dzieciom i młodzieży, że współczesny teatr to dzieło multimedialne, które łączy ze sobą nie tylko tradycyjne dziedziny sztuki, takie jak literatura, sztuki plastyczne, muzyka, taniec, ale również sztukę nowych mediów. Mówiono o sztuce, która wiąże się nierozzerwalnie z życiem, jest odzwierciedleniem rzeczywistości, ale może również stać się narzędziem do powoływania światów. Bo właśnie z marzeń powstaje postęp technologiczny i społeczny.

DJ TEATR(RE)MIX

Realizator: Fundacja Performat

Miejsce: III Liceum Ogólnokształcące w Świdnicy;
Studio Muzyczne „Trójka” w Świdnicy

Koordynator: Karolina Wycisk

Prowadzący warsztaty: Dj Krootki, Sara Celler-Jeziarska,
Grzegorz Gołębiowski, Rafał Kronenberger, Mira Mańka,
Marcin Miętus, Karolina Micuła, Aleksandra Spilkowska,
Mateusz Witkowski, Karolina Wycisk, Iga Załączna,
Michał Zygmunt

Uczestnicy projektu przekonali się, że remiksować można nie tylko utwory muzyczne, ale także inne teksty kultury. Dramaturg w teatrze, podobnie jak DJ w muzyce, jest twórcą oryginalnych utworów. Zremiksowano *Wojnę światów* H.G. Wellsa, legendarne słuchowisko, które wywołało masową panikę podczas premiery w 1938 roku. Radiowa transmisja z inwazji Marsjan na Ziemię sprawiła, że niektórzy uwierzyli w atak kosmitów. W Świdnicy odwrócono sytuację: kosmonauta na skutek awarii sprzętu zagubił się w kosmosie i napotkał przedstawicieli innych gatunków, spotkał się z nowością, innością, musiał otworzyć się na nieznane... Słuchowisko odegrano i utrwalono na płycie.

(NIE)STRASZNY ŚLĄSK

Realizator: Fundacja Szafa Gra

Miejsce: Ornontowice

Koordynatorka projektu: Sylwia Wiśniewska

Prowadzący warsztaty: Olga Chrzan, Sandra Jaworudzka, Joanna Sodzawiczny, Mikołaj Karczewski, Piotr Myszczyzyn, Szymon Szewczyk, Iwona Woźniak

Młodzi mieszkańcy Ornontowic poszukiwali swojej tożsamości i związków z miejscem, w którym żyją. W programie znalazły się warsztaty aktorskie, scenograficzne, taneczne, muzyczne, spotkania z ważnymi dla Śląska ludźmi oraz zajęcia integracyjne. Uczestnicy stworzyli pokaz plenerowy, do którego zaprosili artystów ludowych i teatralnych.

PODSKOKI I WYKRĘTY

Realizator: Fundacja Sztuki „Jaw Dikh”

Miejsce: Gminna Biblioteka Publiczna w Bukowinie Tatrzańskiej, Bukowiańskie Centrum Kultury „Dom Ludowy”

Koordynator: Małgorzata Mirga-Tas

Prowadzący warsztaty: Małgorzata Mirga-Tas, Delfin Łakatosz, Tadeusz Dylawerski, Marta Hankus, Dagmara Żabska, Alla Maslovskaya

Projekt przybrał formę gry fabularnej inspirowanej książkami Roalda Dahla. Przyjaciele Willy’ego Wonki poprosili uczestników warsztatów o pomoc w odbudowaniu Fabryki Czekolady – nie chodziło jednak o mury i hale fabryczne, ale o ducha fabryki: stworzenie miejsca, w którym wszystko jest możliwe. Praca nad spektaklem prowadzona była w kilku Pracowniach: Rekonstrukcji Czekoladowej Doliny (zajęcia plastyczne), Podskoków i Wykrętów (warsztaty ruchowe), Szybkich Ciąg (warsztaty filmowe) i Grupy Rekonstrukcyjnej im. Wielkiej Brzoskwini (działania teatralne i happeningowe).

SWÓJ? OBCY?

– TEATRALNY TEREN BADAŃ

Realizator:

Fundacja Wspierania Edukacji i Rozwoju „Innowatorium”

Miejsce: Spółdzielczy Dom Kultury w Pruszkowie

Koordynatorki: Karolina Jastrzębska-Mitzner, Agata Gołąb

Prowadzący warsztaty: Agata Gołąb, Karolina Jastrzębska-Mitzner, Adam Gąsecki, Lena Rogowska, Hanna Jurczak

Pruszkowska młodzież badała teatralnie pojęcia „swój” i „obcy” z dwóch perspektyw: „Ja – swój wśród obcych” oraz „Ja – obcy wśród swoich”. Z jednej strony odwoływano się do doświadczenia konfrontacji z osobami pochodzącymi z innych kręgów kulturowych. Jak to wywołuje emocje, jak przekłada się na codzienne życie? Z drugiej strony młodzie pruszkowianie zostali zapytani, na ile swojsko czują się w swoim mieście, wśród rówieśników, rodziny? Była drama, teatr, taniec współczesny i śpiew, a także elementy warsztatów antydyskryminacyjnych.

MOSIŃSKA RZECZPOSPOLITA DZIECIĘCA

Realizator: Grupa Inicjatywna Baranówko

Miejsce: Mosiński Ośrodek Kultury w Mosinie

Koordynator projektu: Dorota Lisiak

Prowadzący warsztaty: Grażyna Wydrowska, Magdalena Albrecht-Walczak, Michał Kowalonek, Krystyna Jasiczak, Ewa Brzychcy, Magdalena Rogacka, Dorota Lisiak

Uczestnicy warsztatów zainspirowani fragmentami dwóch książek: *Króla Maciusia* I J. Korczaka i *Duni* Rose Lagercrantz wyszli do mieszkańców Mosiny, aby zadać im pytania o codzienne sprawy. Nagrywali epizody z życia miasta, włączając do swoich działań osoby w różnym wieku. Podobnie jak bohaterowie przywołanych książek musieli zmierzyć się z nowymi zadaniami i odnaleźć w dorosłym świecie. Wspólnie zbudowany scenariusz był interpretacją rzeczywistości zaobserwowanej przez dzieci. Pokaz finałowy wzbogacił film wykonany przez uczestników metodą poklatkową.

IMPRO LATO: D.I.Y.

Realizator:

Gminne Centrum Kultury w Jabłonce zs. w Piotrkowie

Miejsce: Piotrków

Koordynator: Katarzyna Krzywicka

Prowadzący warsztaty: Przemysław Buksiński,
Remigiusz Jankowski, Edmund Kuryluk,
Katarzyna Krzywicka, Dorota Porowska, Paweł Korbus

W myśl hasła *do it yourself* – zrób to sam młodzież stworzyła teatr z własnych doświadczeń i przeżyć. Do budowania historii i przestrzeni wykorzystano przedmioty codziennego użytku, rzeczy niepotrzebne i śmieci, którym nadano nowe znaczenia. Impro Lato było okazją do zapoznania się z różnymi formami teatru i metodami pracy: improwizacją, teatrem fizycznym, ruchu, dramatycznym, tańcem i śpiewem otwartym głosem. Podczas finałowych pokazów młodzież spotkała się z mieszkańcami trzech wsi, położonych daleko od głównej trasy, by opowiedzieć im historie o sobie.

ANTYCZNE GÓRZNO

Realizator: Gminny Ośrodek Kultury w Górznie

Miejsce: Górzno

Koordynator: Agnieszka Drelich-Magdziak

Prowadzący warsztaty:

Katarzyna Kopczyk, Andrzej Kopczyk,

Barbara Guzik, Przemek Wiśniewski,

Błażej Wdowczyk, Ewelina Falba,

Agnieszka Drelich-Magdziak, Krzysztof Magdziak

Uczestnicy projektu poszukiwali opowieści o lokalnych bohaterach, przyglądali się ich losom i charakterom.

Inspiracją do działań były komedie Plauta, dlatego z różnych wątków zbudowano historię, którą ubrano w antyczną formę, by jeszcze bardziej uwypuklić ludzkie cechy i przywary.

Pracy towarzyszył namysł nad tym, czym jest wykluczenie, a czym pójście własną drogą? Jak zdobywa się popularność w środowisku lokalnym, co znaczy puszyć się i być „ponad i mimo wszystko”?

INTO THE GAJ

Realizator: Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Stoszowicach

Miejsce: Srebrna Góra

Koordynator: Dominika Chmielewska

Prowadzący warsztaty: Katarzyna Donner, Janka Jankiewicz-Maśląkowska, Zofia Tkaczyk, Katarzyna Jankowska, Paulina Plewka

To projekt, w którym przewodnikami były drzewa. Uczestnicy warsztatów wyruszyli na wyprawę, aby je osobiście poznać, usłyszeć i poczuć. Nie ma na Ziemi roślin okazalszych, ważniejszych dla przyrody i człowieka niż one. Nie każdy wie, że drzewa są bardzo prospołeczne i pomagają sobie nawzajem, że światło dla drzewa jest jak czekolada dla dziecka, że las posiada swoje własne podziemne łącza przypominające internet. Okazało się, że od drzew można uczyć się współdziałania i równowagi, elastyczności i umiejętności adaptacji, przyjaźni i troski o siebie nawzajem, komunikacji, dzikości, zapuszczania korzeni i sięgania chmur, świadomości tego, że jesteśmy jednym organizmem.

KRZYWE LATO W TEATRZE

Realizator: Gminny Ośrodek Kultury w Krzywem

Miejsce: Krzywe

Koordynator: Małgorzata Makowska

Prowadzący warsztaty: Mirosława Krymska,
Monika Hołubowicz, Izabela Giczewska, Karina Sosnowska,
Katarzyna Lewoń

Inspiracją do działań stały się słowa Abrahama Masłowa: „twórcze, artystyczne wychowanie, czy też lepiej wychowanie przez sztukę, może okazać się szczególnie ważne nie tylko dla stwarzania artystów czy dzieł sztuki, lecz dla stwarzania lepszych ludzi”. Podczas warsztatów dzieci otrzymały przestrzeń do twórczego wyrażenia spostrzeżeń na temat swojej miejscowości i relacji społecznych, w których funkcjonują. Uczestnicy dzielili się swoimi marzeniami, tym, jak chcieliby, by wyglądało Krzywe. Pokaz finałowy był efektem dwutorowo prowadzonych warsztatów: teatralno-performatywnych i teatru cieni.

ALE KOSMOS!

Realizator: Gminny Ośrodek Kultury w Lanckoronie

Miejsce: Lanckorona

Koordynator: Anna Kania

Prowadzący warsztaty: Dominika Byrska,
Małgorzata Mirek, Martyna Paliś, Anna Wróbel,
Mateusz Wróbel, Ewa Woźniak, Dagmara Żabska

W Lanckoronie zajęto się kosmosem – tematem bardzo szerokim i elektryzującym wyobraźnię. Projekt był rozpięty między dwoma biegunami: podejściem naukowo-badawczym a wyobraźnią i kreacją. Było zatem miejsce zarówno dla umysłów ścisłych, jak i dla niepoprawnych marzycieli. Powołano specjalne podzespoły: Konstruktorzy zaprojektowali i zbudowali statek kosmiczny, Badacze Dźwięków zgłębili bibliotekę muzyczną NASA i stworzyli kosmiczną ścieżkę dźwiękową, Zespół ds. Inżynierii Papierowej przygotował film dokumentujący osiągnięcia w zakresie robotyki papierowej. Dopełnieniem całości była kosmiczna parada połączona z happeningiem.

LINDE

Realizator:

Miejska Biblioteka Publiczna w Bornem Sulnowie

Miejsce: Borne Sulnowo

Koordynator: Iwona Gajewska-Tranbowicz

Prowadzący warsztaty:

Karolina Suchodolska, Mateusz Tymura,
Sławomir „Suavas” Lewy, Mikołaj Prynkiewicz,
Marek Noniewicz

Skąd przyszliśmy? Kim jesteśmy? Dokąd idziemy? – to tytuł postimpresjonistycznego obrazu Paula Gauguina, który stał się główną inspiracją do pracy. Uczestnicy warsztatów poszukiwali odpowiedzi na te pytania. Uważnie przyglądali się swojej miejscowości, szukali swoich związków ze społecznością lokalną oraz z przyrodą. Sztuka stała się narzędziem wzajemnego poznania i zbliżenia. Wykorzystano środki teatralne, performatywne, muzyczne, elementy sztuki ziemi (land artu), teatru ruchu, dawnych technik fotograficznych.

CHO NA BAZĘ!

Realizator: Miejski Dom Kultury w Stalowej Woli

Miejsce: Stalowa Wola

Koordynator: Anna Kiedrzyńska

Prowadzący warsztaty: Maria Bembenek, Paulina Kara, Sylwia Świątek, Kamil „Żurek” Żurawski, Magdalena Sikora-Bucior, Piotr Walerowicz

Dzieci z różnych dzielnic Stalowej Woli zapuściły się w zaułki miejskiej dżungli, by połączyć się w plemiona oraz zbudować swoją tożsamość: język, historię, zwyczaje, a przede wszystkim założyć bazę. Ożyły podwórka, a powstałe instalacje wpisały się w obrazy dzielnic i zostały w nich długo po zakończonym projekcie. Efektem finałowym był performans zrealizowany na wybranych przez dzieci podwórkach osiedlowych. Miejskie bandy odprawiły plemienne rytuały, a uliczne wojny zmieniły się w kreatywne starcia artystów. Był koncert, taniec, rap, bodypercussion i akrobacje.

LATO W OPERZE

– Jak powstaje opera?

Realizator: Opera Bałtycka

Miejsce: Gdańsk

Koordynator: Aleksandra Filipek

Prowadzący warsztaty: Tomasz Kaczorowski,
Karolina Sołomin, Magdalena Chmielecka,
Katarzyna Ważna, Monika Ostrowska, Marek Iwanowski,
Maria Malinowska

Podczas dwutygodniowych półkolonii uczestnicy wzięli udział w warsztatach prowadzonych przez solistów operowych, pedagoga teatru, realizatora dźwięku i scenografa. Zajrzeli na próby zespołów artystycznych i poznali operę od kulis. Młodzi uczestnicy jako jedni z pierwszych zapoznali się z partyturą i librettem opery *Sąd ostateczny* Krzysztofa Knittla, której prapremiera odbyła się jesienią 2017 roku w Operze Bałtyckiej. Podsumowaniem poszukiwań i warsztatów było nagranie słuchowiska *Jak powstaje opera?* oraz jego teatralna prezentacja na scenie.

TEATR MORZE

Realizator:

Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora Cricoteka

Miejsce: Kraków

Koordynator: Barbara Pasterak

Prowadzący warsztaty: Janka Jankiewicz-Maśląkowska,
Ola Barczyk, Mateusz Przyłęcki, Piotr Lutyński,
Małgorzata „Tekla” Tekiel, Jakub Snochowski,
Grzegorz Kosowski

Skoro wakacje – musi być morze. Choćby w Krakowie. W Cricotece usypano plażę, poszły w ruch koła ratunkowe i płetwy. Uczestnicy warsztatów nurkowali też w zasobach archiwum i szukali inspiracji do działań w opisach *Panoramicznego Happeningu Morskiego* i innych happeningów Tadeusza Kantora. Zbadano przestrzeń Cricoteki i jej najbliższe okolice. Można było odpocząć na piasku albo na leżakach. Były happeningi na Bulwarach Wiślanych i improwizowane koncerty na placu.

BALLADA O WĘDRÓWCE

Realizator:

Słupskie Towarzystwo Kultury Teatralnej Teatr Rondo

Miejsce: Zespół Szkół w Jaszczurowej

Koordynator: Magdalena Szubielska

Prowadzący warsztaty: Radosław Bułtowicz,

Krzysztof Butryn, Piotr Deptuła, Oleg Dyyak,

Marta Graban-Butryn, Robert Kadela,

Edyta Sylwia Piekarczyk, Dorota Polan,

Maciej Sierosławski, Magdalena Szubielska,

Katarzyna Sygitowicz-Sierosławska

Wędrowanie należy do codziennych rytuałów uczniów szkoły położonej w górskiej miejscowości Jaszczurowa. Podczas warsztatów każdy z uczestników miał możliwość snucia własnej ballady o wędrówce: o powrocie ze szkoły do domu, o wyprawie w góry, o podróży przez życie. Pokaz finałowy był wynikiem wspólnej pracy instruktorów i uczestników.

PRZEPLĄWY

Realizator: Stowarzyszenie Calos Cagathos

Miejsce: Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka,
Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej w Zambskach
Kościelnych

Koordynator: Katarzyna Świdnicka

Prowadzący warsztaty: Aleksandra Rajska,
Anna Anastazja Szyszka, Paulina Połowniak,
Radosław Garncarek, Małgorzata Laszecka,
Katarzyna Świdnicka

Uczestnikami warsztatów artystycznych były dzieci i młodzież mieszkające w Zambskach Kościelnych, ale także te, które spędzają wakacje na terenie tamtejszych działek letniskowych. Wszyscy razem wyruszyli na poszukiwania historii i legend związanych z tą miejscowością. Pokazali sobie nawzajem miejsca, które dla obu tych społeczności stanowią o niezwykłości Zambsk Kościelnych. Wiele osób nazywa je rajem na ziemi. Zainspirowani tymi słowami, malowniczym położeniem wsi nad rzeką *Narwią* oraz prezentującą się tu w całej okazałości przyrodą, uczestnicy zastanawiali się nad tym, czym jest pojęcie raju. Czy możliwe jest, że został on już odnaleziony i istnieje tu, na ziemi? Co robi się w raju? O czym się rozmawia? Jak spędza się wolny czas? Cenne drogowskazy odnaleziono w *13 bajkach z królestwa Lailonii dla dużych i małych* Leszka Kołakowskiego.

ZNIKAJĄCA GRANICA

Realizator: Stowarzyszenie Inicjatyw Kulturalnych Tartak

Miejsce: Zespół Szkół Ogólnokształcących w Sejnach

Koordynator: Elżbieta Chrulska

Prowadzący warsztaty: Elżbieta Chrulska,
Emilia Adamiszyn, Magdalena Sęk, Adrian Wilk,
Anna Stokłosa, Mikołaj Walenczykowski, Marta Zdanowicz,
Marzena Dzienisiewicz, Jolanta Olsztyn

Kilkanaście lat temu zniknęła granica między Polską a Litwą, ale wciąż żyją wspomnienia z nią związane. Jak postrzegają temat granicy młodzi mieszkańcy Sejn? Młodzież badała ten temat w trzech wymiarach: szkolnym, miasta i regionu oraz świata. W szkole młodzi pracowali z ciałem i przedmiotem, próbując zredefiniować granice odnoszące się do ról społecznych. W przestrzeni miasta zrealizowali grę miejską i happening z udziałem społeczności lokalnej. Powstała też instalacja – emocjonalna mapa Sejn. Teren graniczny stał się przedmiotem filmowego reportażu i działań aktorskich w konwencji Mannequin Challenge.

DRZEWOSTAN

Realizator:

Stowarzyszenie im. Stanisława Brzozowskiego z Warszawy

Miejsce: Świetlica Krytyki Politycznej „Na Granicy”
w Cieszynie, Teatr w Teremiskach

Koordynator: Anna Cieplak

Prowadzący warsztaty: Anna Studnicka-Cieplak,
Bogusław Słupczyński, Natalia Kałuża, Anna Pluta

Pytanie o związek człowieka z przyrodą stanowiło punkt wyjścia w projekcie *Drzewostan*, w ramach którego dzieci i młodzież wyjechały do Teremisek w Puszczy Białowieskiej. Dla większości było to miejsce zupełnie nieznane. Był czas, by poznawać przyrodę, dźwięki, mieszkańców oraz tło kulturowe tego wyjątkowego lasu. Szczególną inspiracją stała się postać Simony Kossak przez lata związanej z Puszcą oraz spisana przez nią *Saga Puszczy Białowieskiej*. Widowisko teatralne, które zaprezentowano po powrocie w Cieszyńskiej Wenecji, było zapisem doświadczeń zdobytych podczas wyjazdu.

ŚWIAT NA WSPAK

Realizator: Stowarzyszenie ON/OFF

Miejsce: Szkoła Podstawowa w Soli

Koordynator: Aleksandra Bednarz

Prowadzący warsztaty: Aleksandra Bednarz,
Maciej Zakrzewski, Arek Ślesiński, Agnieszka Kryst,
Karolina Łajczak, Kamila Jarosińska

Czy siodełko od roweru, widelec, koło rowerowe albo pisuar mogą być dziełami sztuki? Kto decyduje o tym, czy nimi są? Czy wszystko można przemienić w dzieło sztuki? Inspirując się twórczością artystów działających w nurtach dadaizmu, kubizmu, futuryzmu i surrealizmu, w Soli spoglądano na rzeczywistość z nowej perspektywy. W trakcie warsztatów sprawdzano, czy da się codzienne czynności wykonywać inaczej niż zazwyczaj. Dzieci szukały nieoczywistych ruchów, gestów i dźwięków, tworzyły szalone układy choreograficzne, budowały z masowo produkowanych przedmiotów instalacje i rzeźby. Zagrały koncert na dzwonki rowerowe i pozytywki. Zdobyte doświadczenia posłużyły do przygotowania opowieści zrodzonej z dziecięcej wyobraźni i fantazji.

TEATR ŻYCIA

– OD IMPROWIZACJI PO ŚWIADOMĄ OBECNOŚĆ

Realizator: Stowarzyszenie Pomocy Szansa

Miejsce: Nowe Piekuty

Koordynator: Marta Chruściel

Prowadzący warsztaty: Dorota Frasunkiewicz,
Oleg Kobzar, Ewa Jakubaszek, Żaneta Rola-Szcześniak,
Sylvia Chruściel

Była to praca z rytmem, dźwiękiem i tempem oraz światłem. Wspólne działania dzieci i młodzieży z niepełno-
sprawnościami oraz dzieci w pełni sprawnych. Dużo ruchu
i improwizacji przy muzyce. Tańce integracyjne i plemienne.
Każdy szukał własnej przestrzeni w tańcu i w grupie. Mógł
wyrazić swoje emocje za pomocą skrzydeł Isis, wachlarzy
belly dance czy chust do tańca. Rekwizyty orientu połączo-
no z etniczną muzyką słowiańską i nawiązującymi do niej
utworami, między innymi Magdy Przychodźkiej, Leśnego
Licha i białostockiego barda Olega Kobzara. Wspólnymi
siłami został zbudowany sensoryczny labirynt teatralno-
muzyczny, który udostępniono społeczności lokalnej.

SOLNIKI 44

– LATO W TEATRZE

Realizator: Stowarzyszenie Promocji Artystycznej

Miejsce: Siedlisko Kultury Solniki 44

Koordynator: Dagmara Sowa

Prowadzący warsztaty: Dagmara Sowa, Paweł Chomczyk, Bogusław Kasperuk, Robert Jurčo, Małgorzata Tarasewicz–Wosik, Tomasz Wosik

Straszka pospolita – najzwyczajniejsza ważka, niezagrożona wyginieciem, nieobjęta ochroną – stała się inspiracją do pracy warsztatowej. Nazwa owada kojarzy się ze słowem strach. Uczestnicy poznawali swoje „straszki” poprzez działania sceniczne. Temat pospolitych lęków stał się punktem wyjścia do kreatywnej pracy nad tworzeniem zdarzeń z wykorzystaniem między innymi aktorskich, lalkowych i muzycznych środków wyrazu.

DZIECI Z...

Realizator: Stowarzyszenie Teatr Krzyk

Miejsce: Ośrodek Kultury i Sportu w Maszewie

Koordynator: Anna Giniewska

Prowadzący warsztaty:

Katarzyna Pągowska, Katarzyna Stefanowicz,
Mateusz Zadała, Anna Giniewska,
Lena Witkowska, Beata Tomczyk

Uczestnicy warsztatów przeżyli wspaniałą przygodę zainspirowaną powieścią *Dzieci z Bullerbyn* autorstwa Astrid Lindgren. Podczas warsztatów szukali maszewskich powiązań z magicznym Bullerbyn – światem bez komputerów, telewizji i internetu, w którym obowiązki i praca kojarzone są z użytecznością, a nie tylko z koniecznością. Wspólnie zastanawiano się, jak robić dobre uczynki i czym jest odpowiedzialność. Finałowe pokazy odbyły się w Maszewie oraz we wsiach Sokolniki i Bagna, gdzie jeszcze nigdy nie było spektaklu plenerowego.

W POSZUKIWANIU MACIUSIA

Realizator:

Teatr Dzieci Zagłębia im. Jana Dormana w Będzinie

Miejsce: Będzin

Koordynator: Anna Jadwiga Nowak

Prowadzący warsztaty: Agnieszka Raj-Kubat,
Paweł Szymkowiak, Katarzyna Bała, Roman Hyla,
Ewa Zawada, Joanna Rząp, Jolanta Markowska

Warsztaty nawiązywały do dorobku artystycznego i pedagogicznego Janusza Korczaka – lekarza, pedagoga, pisarza, publicysty i działacza społecznego. Janusz Korczak nie był przedstawicielem świata nauki, ale jako wybitny i wykształcony medycznie wychowawca-praktyk wniósł do wiedzy pedagogicznej nowe spojrzenie na dziecko i zaakcentował jego indywidualność. To właśnie Korczak zwracał uwagę na naturę dziecka – na to, jakim jest dziś, a nie jakim będzie czy ma być w przyszłości. Postawione przez Starego Doktora pytania dotyczące bycia dzieckiem i bycia dorosłym stały w centrum artystycznych poszukiwań dzieci z Będzina. Szczególną rolę w tych poszukiwaniach odegrały dwie powieści: *Król Maciuś I* i *Król Maciuś na wyspie bezludnej*. Dzieci opowiedziały o swoim świecie i o świecie dorosłych. Uczestnicy pracowali w czterech grupach: aktorskiej, aktorsko-plastycznej, aktorsko-muzycznej i aktorsko-medialnej.

WSZYSTKO JEST MOŻLIWE. WYOBRAŹNIA

Realizator: Teatr im. Aleksandra Fredry w Gnieźnie

Miejsce: Gniezno

Koordynatorki: Sandra Konieczka, Joanna Żygowska

Prowadzący warsztaty: Beniamin Bukowski,
Robert Pierkowski, Agnieszka Kryst, Sandra Konieczka,
Janusz Orlik, Wanda Skorny, Joanna Sykulska,
Joanna Żygowska

Wyobraźnię sprawdzono w praktyce – w teatrze i w dziecięcej zabawie. Czym ona jest? Jakie obrazy, znaki i metafory się z nią kojarzą? Czy sami jesteśmy w stanie je konstruować? Sprawą wyobraźni jest także teatr. Zaproszono dzieci najpierw do powołania go we własnej głowie (warsztat rozgrzewka wyobraźni). Potem sprawdzano możliwości ciała (warsztat muzyczny i choreograficzny), a także moc improwizacji (warsztat impro) oraz relacji, które powstają między ludźmi (warsztat reżyserski). Podczas spotkań z twórcami najważniejsze nie było wcale doskonalenie sztuki, ale zabawa i wzmacnianie wiary w swoje możliwości.

LwT

ZASTUKAJ / ZAŚWISTAJ / ZAMKNIJ OCZY

Realizator:

Teatr im. Juliusza Osterwy w Gorzowie Wielkopolskim

Miejsce: Gorzów Wielkopolski

Koordynator: Magdalena Bożek

Prowadzący warsztaty: Bartosz Bandura,
Karolina Miłkowska-Prorok, Natalia Kołodziej,
Daniel Adamski

Zdarzają się utwory, które wpływają na nas w sposób szczególny. Mają dźwięk, kształt, zapach, smak – ich lektura pobudza nasze zmysły i uruchamia nieskrępowaną fantazję. Z pewnością należy do nich wiersz Zbigniewa Herberta *Pudełko zwane wyobraźnią*. Utwór ten zainspirował pomysłodawców projektu do stworzenia teatru opartego na wyobraźni dzieci, ich myślach, obserwacjach, zabawach, spontaniczności, radości i autentyczności. W trakcie warsztatów bawiono się łączeniem słowa z obrazem, dźwięku z ruchem, słowa z dźwiękiem, obrazu z ruchem. Te wymyślone formy traktowano jak klocki, które można było przedstawiać i budować z nich magiczny, teatralny świat.

PULS MIASTA

Realizator: Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu

Miejsce: Kalisz

Koordynator: Ewelina Knajdek-Marcinkowska

Prowadzący warsztaty: Paweł Kowzan, Wojciech Masacz, Sebastian Jochan, Natalia Czarcińska, Aleksandra Rajska

Projekt był próbą szukania wspólnego mianownika dla przeszłości, teraźniejszości i przyszłości Kalisza. Poprzez pracę z mapami, archiwalnymi zdjęciami, a także podczas spotkań z mieszkańcami młodzież wydobywała z przeszłości to, co dziś zapomniane. Odwiedzono miejsca, których już nie ma: synagogę czy fabrykę fortepianów Calisia. Stworzono niewidzialną mapę miasta zaznaczoną w przestrzeni dźwiękowymi „protezami”. Młodzi ludzie w sposób twórczy i wyzwalający kreatywność poznali historię miejsca, w którym żyją. Uczestnicy Pulsu miasta pracowali w trzech grupach: teatralno-choreograficznej, scenograficzno-kostiumowej oraz dziennikarsko-animacyjnej.

LETNIA REZYDENCJA

Realizator:

Teatr Ochoty – Ośrodek Kultury Teatralnej w Warszawie

Miejsce: Teatr Ochoty, Muzeum Łazienki Królewskie, Warszawa

Koordynator: Hanna Kłoszewska

Prowadzący warsztaty: Olga Żmuda, Michał Domański, Marcin Zarzeczny, Paulina Szczęsna, Kamil Niedziałek, Katarzyna Gawkowska-Marciniak, Agata Pietrzyk-Sławińska, Zofia Zaccaria, Marta Grądzka

Teatr Ochoty zrealizował projekt we współpracy z Muzeum Łazienki Królewskie. Jego przestrzeń i kolekcja były głównym źródłem inspiracji do pracy twórczej. Instruktorzy Ogniska Teatralnego Teatru Ochoty, dzieląc się swoją perspektywą i umiejętnościami, pomagali młodzieży odkryć własny potencjał i przełożyć pomysły na język teatru. Przewodnim tematem pokazu kończącego projekt było malarstwo, a w szczególności groteski Jana Bogumiła Plerscha. Do projektu zostali zaproszeni podopieczni programu Centrum Wspierania Rodzin „Rodzinna Warszawa” oraz chętni w ramach wolnego naboru.

MIĘDZY SŁOWAMI

Realizator: Teatr Polski w Poznaniu

Miejsce: Poznań

Koordynator: Sandra Lewandowska

Prowadzący warsztaty: Aneta Cruz-Kęciak,
Barbara Krasieńska, Agnieszka Wielawska,
Mariusz Babicki, Michał Kowalonek, Sandra Lewandowska

Posługując się językiem jako narzędziem komunikacji, możemy zarówno nawiązywać bliskie relacje, jak i doprowadzać do nieporozumień. Właśnie komunikacja była głównym tematem poznańskich warsztatów. Przyglądano się zagadnieniom niedojrzałości emocjonalnej, niezdolności do ukazywania prawdziwego ja, a także izolacji i wycofaniu społecznemu oraz bliskości w relacji międzypokoleniowej.

Na projekt złożyły się warsztaty: aktorski, choreograficzny, dramaturgiczny, muzyczny, scenograficzny, reżyserski. Prowadzący bazowali na doświadczeniach uczestników, a przekształcanie tego materiału stało się okazją do poszukiwań i wypracowania języka, którym można opisywać uczucia, emocje i budować relacje.

TO JUŻ KONIEC?

Realizator: Teatr Zagłębia w Sosnowcu

Miejsce: Sosnowiec

Koordynator: Ewa Koralewska

Prowadzący warsztaty: Mateusz Płocha,
Michał Bałaga, Agnieszka Okońska-Bałaga,
Katarzyna Niedurny, Iga Słupska, Miłosz Gajewski,
Agnieszka Piestrzeniewicz

Inspiracją do napisania projektu były dwie poprzednie edycje Lata w teatrze – uczestnicy nie chcieli końca warsztatów! Wspólnie z młodzieżą przyglądano się różnym sytuacjom końca. Co się dzieje, gdy coś się kończy? Gdy kończą się wakacje, szkoła, dzieciństwo, przyjaźnie? Jak rozumiemy koniec i czego może być początkiem?

Zaproponowano uczestnikom udział w doświadczeniu, które było zarazem pierwsze i ostatnie – improwizacji. Improwizując, osławiano **to, co wiąże się z końcem** bezpiecznego etapu i rozpoczynaniem nowego i niepewnego. Uczono się otwartości, spotykania z nieznanym, reagowania na to, co może być zaskoczeniem. Wszyscy wzięli udział także w warsztatach scenograficznych, multimedialnych i kreatywnego pisanie.

INDIAŃSKIE LATO

Realizator: Wagon Inicjatyw

Miejsce: Lubowidzki Teren Rekreacyjno-Edukacyjny
w Łazach gm. Lubowidz

Koordynator: Piotr Wlizło

Prowadzący warsztaty: Marzena Lorkowska,
Joanna Wlizło, Krzysztof Błasziewicz, Zbigniew Izdebski,
Mateusz Gutfeld

Podczas warsztatów poznawano kulturę indiańską, inspirując się książkami: *Sto lat samotności* G.G. Marqueza, *Indiańskie wierzenia i rytuały* A. i M. Posern-Zielińskich, *Indianie Ameryki Północnej. Dzieje i plemiona, wierzenia i rytuały* L.J. Zimmermana oraz indiańską muzykę.

Warsztaty prowadzone były w grupach: aktorskiej, reżyserskiej, muzycznej, rękodzielniczej i szczudlarskiej. Prowadzący wykorzystywali twórczą improwizację, elementy teatru ulicznego, pantomimy, animacji przedmiotu, pracy z tekstem, pracy z rekwizytem, krótkie formy sceniczne, rękodzieło indiańskie, teatr ognia, cieni oraz sztuki cyrkowe. Młodzi ludzie zbudowali indiańską krainę i zaprosili widzów na spektakl pod tytułem *Indiańskie lato* ukazujący piękno innej kultury. Kultury opartej na życiu zgodnym z naturą, z sobą samym i drugim człowiekiem – bratem.

Lato w Teatrze +

2017

STOLEMOWE DRZEWO

Realizator: Gminny Ośrodek Kultury w Gostycynie
+ Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo

Miejsce: Gminny Ośrodek Kultury w Gostycynie

Koordynator: Barbara Piasecka

Prowadzący warsztaty: Barbara Rogalska,
Edyta Soboczyńska, Alicja Wiślińska-Kornacka,
Stefan Kornacki, Łukasz Matulewski, Rafał Kołacki

W mitologii słowiańsko-kaszubskiej można znaleźć opowieści o wędrujących stworach – stolemach, które ukształtowały tamte tereny. Podczas warsztatów przyglądano się uważnie najbliższemu otoczeniu, zwłaszcza lasom i drzewom, odkrywając ich tajemnicę i piękno. Działania były realizowane w czterech grupach: laboratorium animacji i kreacji, laboratorium wizualnym, laboratorium dźwięku oraz laboratorium filmowym. Zespoły wspólnie stworzyły scenariusz inspirowany legendami i własnymi emocjami odczuwanymi podczas obcowania z naturą. Prezentacja spektaklu *Stole-mowe drzewo* odbyła się w Gostycynie i w Lubiewie. Zorganizowano także wystawę płaskorzeźb, malowanych figur, zdjęć oraz pokaz filmu, które pozwoliły lokalnej społeczności na interaktywne uczestnictwo w życiu kulturalnym.

BYŁO SOBIE ŻYCIE

Realizator: Stowarzyszenie Działających Twórczych Republika Warszawa + Miejski Dom Kultury w Szczeczeszynie

Miejsce: Szkoła Podstawowa nr 1 im. Henryka Sienkiewicza w Szczeczeszynie

Koordynator: Aleksandra Krzaklewska-Sołtyk

Prowadzący warsztaty: Aleksandra Krzaklewska-Sołtyk, Jolanta Denejko, Jerzy Sołtyk, Wojciech Piróg, Magdalena Wolańska, Maria Bogdańska, Krzysztof Guzewicz, Patryk Walczak

Kultowa animacja *Było sobie życie* wciąż fascynuje kolejne pokolenia dzieci. Była ona punktem wyjścia do zabawy i zastanowienia się, dlaczego jesteśmy różni, choć wnętrza mamy podobne? Stworzono opowieść nie tylko o ciele, w którym jesteśmy zamknięci, ale też o paru innych sprawach, które z ciałem się wiążą: o naszych ograniczeniach, o tym, co nas denerwuje i krępuje. Muzyka do widowiska powstała na starych sprzętach elektronicznych: gierkach, radijkach, a także na tradycyjnych instrumentach: skrzypcach, bębnach i gitarach.

ZABOOKOWANI

Realizator: Stowarzyszenie Kultury Niefizycznej
+ Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Koczała

Miejsce: Zespół Kształcenia i Wychowania w Koczale

Koordynator: Agata Warda

Prowadzący warsztaty: Agata Warda, Tomasz Krezymon,
Maciej Chojnacki, Barbara Bieńkowska, Marcin Borkowski,
Monika Garstecka-Niemczyk, Andrzej Michałek,
Jan Stasiukiewicz, Maria Zielińska, Janusz Zieliński,
Joanna Płóciennik, Anna Nowocińska-Kwiatkowska,
Dorota Michałek-Winter

Tematem działań była książka. Śledzono jej historię: od wyrytych w jaskiniach znaków, przez papirus, po współczesne e-booki. Przyglądano się sposobowi jej powstawania: od posadzenia i ścięcia drzewa po egzemplarz stojący na półce. Zwrócono uwagę na wszystkie książki, także książkę telefoniczną, księgę pamiątkową czy księgę skarg i zażaleń – stąd tytuł *Zabookowani*, czyli zajęci książką. W wymowie tytułu – „zabukowani” – kryje się też nazwa drzewa, a drzewo było ważną inspiracją w procesie tworzenia spektaklu.

LABORATORIUM LOKALNE

Realizatorzy: Stowarzyszenie Węgajty + Gminny Ośrodek Kultury w Jonkowie

Miejsce: Dom Strażaka w Jonkowie, świetlica w Łomach i świetlica w Nowym Kawkowie

Koordynator: Paulina Andruczyk

Prowadzący warsztaty: Paulina Andruczyk, Adam Światała, Maciej Wróbel, Erdmute Sobaszek, Pamela Leończyk, Aleksandra Antoniuk, Wiktoria Rutkowska, Katarzyna Kuroń, Eugenia Wasylczenko, Marta Traczyk, Wojciech Grochowalski

Filozofowanie, poszukiwanie ciekawych tematów do działania i lokalnych inspiracji – oto obszary, na których skupiono twórcze wysiłki. Wspólnie – w grupie składającej się z dzieci z gminy, pracowników Gminnego Ośrodka Kultury i pedagogów teatralnych związanych z Latającym Kolektywem Wioski Teatralnej – zadano sobie wiele filozoficznych pytań i szukano na nie odpowiedzi. Laboratorium Lokalne zastanawiało się twórczo nad tym, co jest lokalne i jak to zbadać? Sprawdzało też, jak to jest coś przeobrażać i jak dokładnie przebiega proces zmiany? Zbadało, na co mamy wpływ, a co jest poza naszym zasięgiem. Inspirując się eksperymentami z kaczką Jana Dormana, metodą filozofowania Matthew Lipmana oraz terminem serendypność Mai Dobiasz z Kolektynu Terenowego, wspólnie z grupą dzieci i dorosłych szukano obszarów do zmiany. Po świetlicach wędrował Totem – obiekt na wzór kaczki Dormana – którego oddziaływanie na dzieci obserwowali prowadzący zajęcia (zarówno pedagodzy Teatru Węgajty, jak i pracowniczki świetlic GOK w Jonkowie). Obiekt pojawił się również podczas wizyty w Teatrze Węgajty oraz stanowił część pokazów finałowych.

SEKRETNE ŻYCIE PRZEDMIOTÓW

Realizator: Teatr Lalki i Aktora „Kubuś”
+ Muzeum Narodowe w Kielcach

Miejsce: Teatr Lalki i Aktora „Kubuś” w Kielcach

Koordynator: Hanna Świętnicka

Prowadzący warsztaty: Ewa Lubacz, Michał Olszewski,
Andrzej Kuba Sielski, Joanna Biskup-Brykczyńska,
Judyta Berłowska, Natalia Łakomska,
Agnieszka Kozłowska-Piasta, Krzysztof Poczęty,
Mikołaj Wróbel, Hanna Świętnicka

Żyjemy otoczeni z każdej strony rzeczami: użytkowymi, symbolicznymi, magicznymi, zabytkowymi, niezbędnymi i zbytecznymi. Co dla nas znaczą, jak je traktujemy? O czym myślą przedmioty, o czym marzą, jak ze sobą rozmawiają? Projekt uwrażliwiał dzieci i młodzież na świat rzeczy. Rozwijano kreatywność i wyobraźnię poprzez interdyscyplinarne oddziaływanie teatru plastycznego – teatru przedmiotu. Mimo skupienia na materii nieożywionej, cały czas działano wśród ludzi i właśnie rola relacji z drugim człowiekiem okazała się w tym projekcie najważniejsza.

MIGOTLIWI. KSIĘGA DŹWIĘKU.

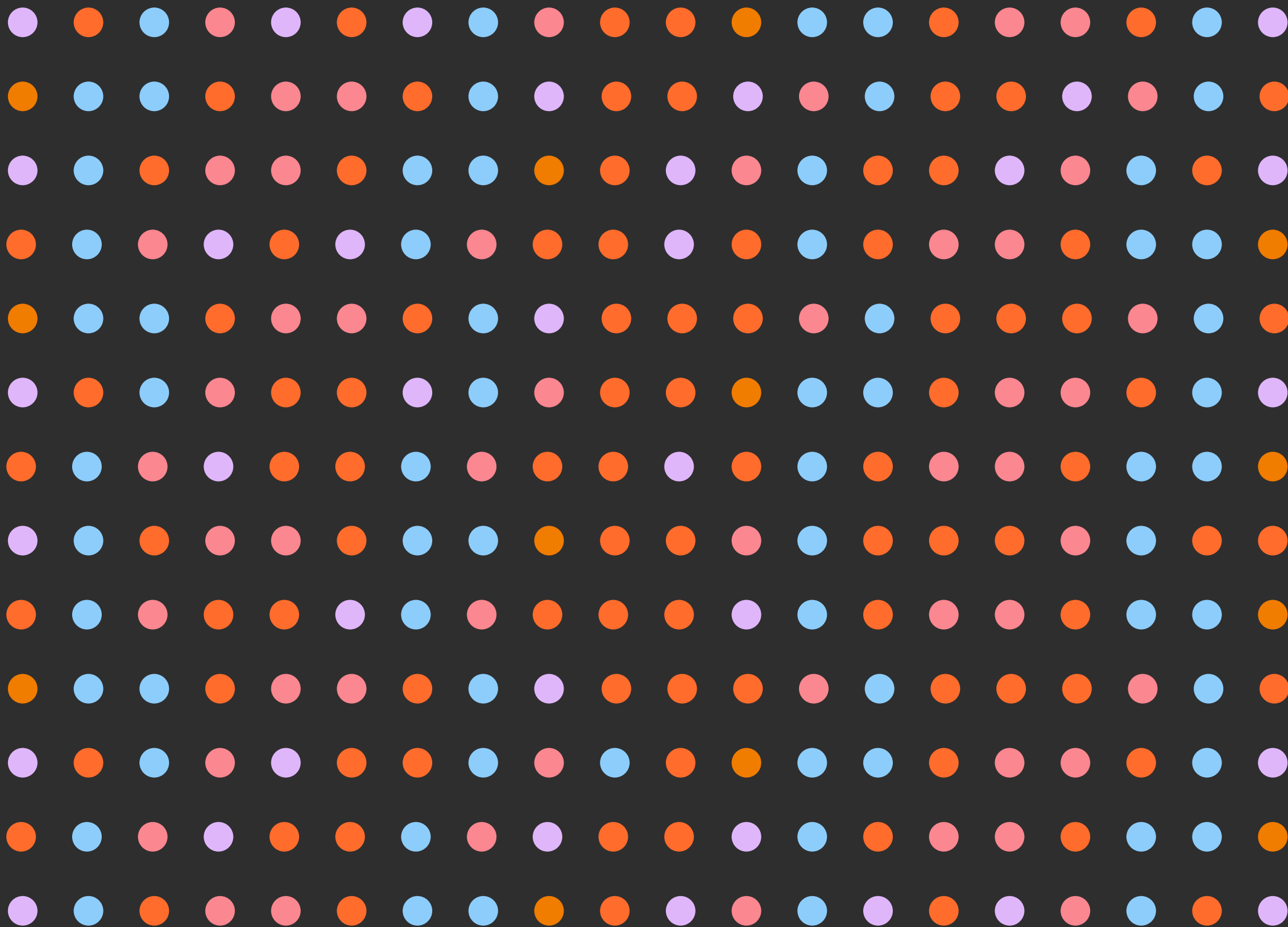
Realizator: Wrocławski Teatr Lalek + Fundacja na Rzecz Rozwoju Audiodeskrypcji Katarynka

Miejsce: Wrocław

Koordynator: Marta Kurowska

Prowadzący warsztaty: Marta Kurowska, Grzegorz Mazoń, Robert Maniak, Sylwia Gorzak, Wioletta Boczar, Justyna Mańkowska

Uczestnicy w różnym wieku i z różnych szkół wspólnie badali, czym jest muzyka, dźwięk, rozmowa, i zastanawiali się, czy możemy ich doświadczać inaczej niż za pomocą uszu. Eksperymentowali w obszarze teatru i dramaturgii, zdarzeń dźwiękowych, multimediiów oraz kampanii społecznej. Nauczyli się nawet kilku zwrotów w języku migowym. W teatrze chcemy nie tylko oglądać, ale również samodzielnie tworzyć: zarówno własne dzieła sztuki, jak i nowe relacje: w zespole uczestników, pomiędzy sceną a widownią, w naszym najbliższym otoczeniu. Poprzez sztukę opowiemy o sprawach, które są dla nas ważne, podkreślimy wyjątkowość każdego z uczestników. Wyjdziemy poza oficjalne kanony, pokażemy barwny obraz otaczającej rzeczywistości. Zastanowimy się nad osobami słabiej obecnymi w kulturze oraz nad tym, czy teatr może zmieniać świat

2017
lało w teatrze